

Gustafsons sled 183 tale linier. To linier nær overflaten og to calen. innder disse

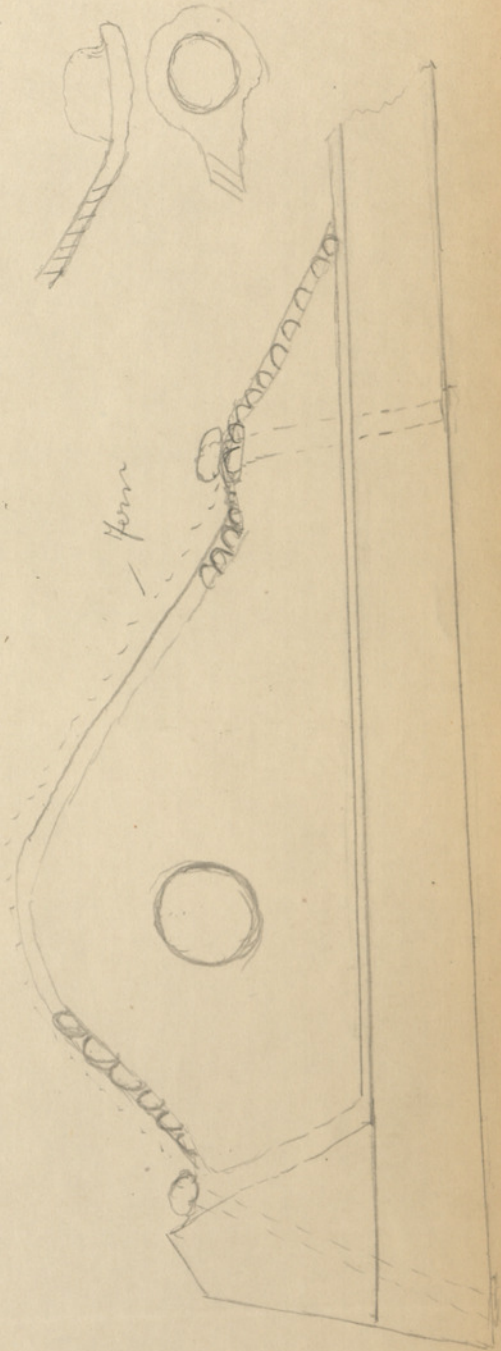
de tre lignede opretstående
tre stykker (d's)
form fremgår af
skissen opmålings-
tegnis og fotografier
de består af en flad
underside som på
de to ypperste sider
ligger an mot sledens
to ypperbretter (lang-
spilene) og for det mid-
terste stykkes vedkom-
merde er festet til
forstykkets to tver-
bretter i de ovenfor be-
skrevne falser. Egn
det ses at skussen
er stykkene bredest
på midten.

Foran er nu på alle
tre stykker endepartiet
løst og har været
sættes særskilt på men
oprindelig har de opret-
stående stykker været
skåret i ett stykke.
Her angives målene
for det venstre lignede
stykke da de alle er
af nogenlunde
sammen størrelse.
Længden er i underkanten
ca 30 cm. Hviden er
på midten målt gennem
nem det hull hvori
drøgets tverstokke har
vært festet ca 9 cm.
Ved den bagerste

Gustafsons Slede 183

Utskærne spiss lige
 bakk naglen er hvidsen
 4-5 cm. og lidt foran for-
 reste nagle er den ca 5 cm.
 Bredden er ved den bakkre
 ende 5 cm og ved den forreste
 ende 4 cm. Midt i dette
 stykke er udkåret et
 rundt hønseantalt
 hull som er 3,4 cm i
 diameter.

På to jernnagler med
 store hoder en i hver
 ende har dette stykke
 vært festet til de to
 ytre bretter på sleden
 og til forstykkernes midt-
 parti. Naglerne har
 vært ført tværs igennem
 stykkerne og ned gennem
 sledens bretter. Nagle-
 hodenes diameter er
 1,4 cm. Mellern naglene
 er anbragt et bånd
 af snod jerntråd,
 som er 2,2 cm tykt.
 Det har tjent til at
 holde det brede
 stykke på plass. Dette
 bånd er målt i tværs-
 længde 17 cm langt.
 Dets tykkelse er ca 5 mm.
 Længde de opadrettede
 kanter har det på alle
 tre brede stykker vært
 udkåret en retke smk
 knatter som i sin
 form minner om
 en perlebæde. Følgende
 detaljer har anføres
 om de tre opretstående
 brede stykker:

Gustafsvars slede 183

Höjre stycke er sammen-
sat af 5 brüdstykke her
Jernbåndet er bevaret
i tre stykker, hvorav
det største utgøres af
midtpartiet som fore-
ligger løst. Ornamenten
består af små utokær-
ne knopper (perlelyse)
langs de gjædværende
kantsider. De er bevaret
foran og bak, men
ses ellers å være af-
slått, en enkelt
knopp sitter igjen
på midten. Langs
underkanten er det
på den innadværende
side utokåret en lav
innadværende kant.

Midtre stycke er sam-
mensat af fire brü-
stykker. Dette stycke
er höiere enn de
övriga nemlig 12 cm
midt over bullet.
När den förreste
ände er det utokåret
en 5 cm. bred 4 cm
dys fals som er
änbragt således at
den passer inn i
falsen på det förreste
tverstycke. Langs den
underkant som vender
til höjre er det utokär-
et en lav ophöjert
kant. De ornament-
ne finnes ennå
knoppene bevaret
langs begge kanten
bakrest, men de

mangler langs midtpar-
tets sider og foran. Et
Jernhåndet mangler et
5 cm. langt stykke av
lakre erte.

Venstre stykke er sam-
mensatt av 3-4 brüdstyk-
ker. Ornamentmønstrene
mangler i hvire part
bakrest og på midten,
men er ellers bedre
bevart på dette stykke
enn på rogen av de
övriga. Jernhåndet er
fullständigt bevaret.

Efter Falka og Torp an-
arbejde har følgende
bemerkselser anføres
for splene og bletterne:
helsk m. betyr bla
splenverk, gutter. I Setes-
dalen brukes helska
f. for sledegrund.

harrar betegner det
lakre tverret over
rimene i Wardsalen,
Fosen, Innherad og
Telerrarka.

Tverret fremme
mellom sledevene
kaldes plipste m = tverre
På den ovenfor anstaltte
slede fra J. Andre Logn
avh. Magnus Olsen
L. 2 (49) 121 kaldes
tverret som går
gjennem sledens
forstykke og hvortil
dragere er festet for
flavtekeip

Gustafsons slede 183

E Karmner

Om denne uttaler
 Thetelys i Gesebergfundet
 III a 175 følgende:
 Det arbeide som
 "karmner Thetelys
 slede nærmest både
 i teknik og formpræg
 er karmner til Gustaf-
 sons slede. Karmner
 er kunstneret som
 en kasse med utover-
 hængende sider og
 sidene innlyses
 forlunnet ved hjørne-
 støtper, som eventuelt
 avsluttes i dyreløder
 fig 68. Karmners sider
 er utvendig utskåret
 med tett listverk
 i skovliske ruter
 med sølvragler i
 listverkets kryssnings-
 punkter og det hele
 fremhevet ved
 farver i det list-
 verket er brunt
 og karmner malt
 sterkt rød. Dekor-
 tionen er enkel
 men helhetsvirk-
 ningen er iøjmerk-
 tlig. Heri anføres omtalt
 at dette rent dekorative
 listverk på slede-
 karmnerne opprinne-
 liget lær fra
 fæmmed klassisk
 kunst, liksom
 de karmner og me-
 daljoner vi har set
 bevis i forbindelse

med ornamenteplaten. Det
eldste eksempel på denne
dekorasjon har vi set ved
den mere sammensatte
klynnetressige form av
listverket på karmen
til Sketeligs slede (fig 14-
81). På Gustafsons
er det foretaket som
ett tett livlig nett over
flaten, men også ved
dette arbeide er det let
nok å merke gjen-
slangen av et gullings-
motiv i samtidig
bygningsteknikk "karmst"
En farnesbilde som
viser karmens
opprinnelige farnes ut-
ført av fru Sofie
Krafft foreligger i
Göteborgsarkivet.
Følgende opplysninger
kan gis om de enkelte
dele av karmen
på grunnlag av en
undersøkelse av sleden
23 november 1925:

Karmens forreste gavl
(I på spissen 211)
Lengde ved overkanten
83 cm, ved underkanten
ca 62 cm.
Bredde på midten 31 cm
og ved endene ca 32 cm.
Dette stykke er sammensatt av ca 7 brudstykker. Endel mangler
når overkanten og
flere stykker i en
linie langs et

Gustafsons slide 183

horisontalt brüdd ved
midten. Ved overkant og
underkant er an-
bragt tre horisontale
linnier og mellem
den øverste og nederste
af disse linnier er det
utskårne listværk
anbragt. Ved begge
ender er tilskåret en
skrå fals hvori dyre-
hovedstolperne har været
inntappet ved en
opkøbet ribbe på
bakriders.

Kammerens venstre
langside (2 på skuren)

Længde ved overkanten
1,52 m. ved underkanten
1,30 m. Brede ved
midten ca 32 cm ved
enderne ca 35 cm.

Denne side er sam-
mensat af ca 12
brüdstykker mulig
flere. Det er skadet
på flere steder langs
overkanten hvor
endel mangler og
lignedes mangler
det adskillige styk-
ker langs midtpartiet.
Stykkets ender er
afslædt for å gi
plass for inntaps-
ning av dyrehode-
stolperne i hjornene.
Ornamenterne er de
samme som oven
finnes på forreste
gavlside.

Güstafsons skede 183.

Kammrens bakre gavrl (III)

på skussen s 211)

Längde ved överkanten 82
 cm, ved underkanten
 ca 62 cm. Bredd ved mitten
 30 cm, ved ändene ca 32 cm.
 Dette stykke er sammen-
 sat af ca 12-13 brüdstyk-
 ker, men noget ikkert
 tal kan ikke anføres.
 Det er på enkelte steder
 lidt skadet i overkanten og
 underkant og ligeledes
 ved dyrehodestolperne
 oppe og nede. Det mangler
 ennvidere adskillig af
 midtpartiet. Stykkets ender
 er afsluttede for å gi plass
 for innføring av dyre-
 hodestolperne ved ändene.
 Ornamentene er de samme
 som genfindes på de fre-
 gående stykker.

Kammrens höire lary-
side (IV på skussen s 211)

Längde ved överkanten
 1,52 m. ved underkanten
 1,30 m. Bredd på mitten
 32 cm ved ändene 35 cm.
 Dette stykke er sammen-
 sat af ca 18 brüdstykker,
 men noget nödig
 tall kan ikke opgives.
 Denre side er lidt skadet
 i overkanten særlig
 ved den höire dyrehode
 stolpe. Der er der ogsä
 skadet i underkanten.
 Den höire larys midt-
 partiet er adskillige
 stykker avsluttet og
 ved underkanten

Gustafsons slide 183. mangler temmelig meget. Ornamentene er de samme som opførtes ved de ovenfor bestemte sider.

Se fotografierne i Osebergfundet I fig 41-42 fremgår det at karmen på denne slide har været fastet til understellet ved tængerne som var svært fast omkring karmen og understel. Om dette se nærmere nedenfor.

Ifølge Falk og Torp (etn. ark.) er gærne det samme som karm, nærmere særlig en slidekarm. Betegnelser spæres for Sogn, Hallingdal og Telemarken.

F. Dyrehudestolper

For ornamentikkens vedkommende er disse stolper utførelig behandlet af Thetely i Osebergfundet III s. 176-186 afbildet fig 169a-174d. og ornamentene vil derfor ikke bli beskrevet her. Om selve former sier Thetely: Hjerne stolperne

har et smalt glatt p^{er}-
 ti nederst men er ellers
 u^{tskåret} helt over. Talle
 hovedtræk er formen
 den samme ved alle fire,
 mens der er adskillig varia-
 sjon i detaljerne ved utampfi-
ringen. Stølpens form
 er meget forstjellig
 fra den vi havde ved den
 eldste sledetårnens.
 (tårnen til Stutelig's
 sleder Osebergfundet III
 fig 73). Den var selve
 stølpen rett og firkantet
 i naturlig oberenstern-
veire med dens kon-
 stantere opgave og dyre-
 hadet utskåret glatt resten
 naturalistisk i ubrukt
 fortællelse av stølpens
 levede. Ved den
 yngre sledetårn
 som vi her har
 for oss er stølpene
 ganske påtagelig
influeret av de
 selvstendige dyrehode
 stølpene som vi
 har gennemgått i
 det foregående. Den
 nedre del av stølpen
 vil enkelt nok være
 stiv og rett av hensyn
 til konstruksjonen
 men fra det punkt
 hvor den haver sig
 over hanten av